

Ronald Liljegren, 08-677 26 50
ronald.liljegren@energiforetagen.se

Miljö- och energidepartementet
m.registrator@regeringskansliet.se
jan-olof.lundgren@regeringskansliet.se

Remissvar Elmarknadslag Ds 2017:44

Energiföretagen Sverige samlar och ger röst åt omkring 400 företag som producerar, distribuerar, säljer och lagrar energi. Vårt mål är att utifrån kunskap, en helhetssyn på energisystemet och i samverkan med vår omgivning, utveckla energibranschen – till nytta för alla.

Inledning

Energiföretagen anser att promemorian är mycket välskriven och att det finns ett stort behov av att modernisera och strukturera om befintlig ellag. Mot bakgrund av att delar av ellagen som rör elsäkerhet har flyttats över till en ny elsäkerhetslag är det naturligt och logiskt att ersätta befintlig ellag med en ny lag som benämns Elmarknadslag. Även kapitelindelning, nya definitioner och kodifiering av gällande praxis är väl genomtänkta och noga analyserade. Energiföretagen stöder därför i allt väsentligt införandet av en ny Elmarknadslag.

I detta sammanhang vill dock Energiföretagen peka på att det i det kommande arbetet med den nya elmarknadslagen särskilt beaktas om ett eventuellt införande av en elhandlarcentrisk modell och implementering av det s k Vinterpaketet föranleder justeringar i gjord kapitelindelning, definitioner m m.

Energiföretagen ställer sig i allt väsentligt även bakom de förslag till ändringar i sak som finns i promemorian. I detta sammanhang ser Energiföretagen särskilt positivt på de förändringar som avser kungörelsedelgivning av koncessionsbeslut, nätföretagens grundläggande skyldigheter samt förenklingar avseende intäktsramsregleringen.

Energiföretagen vill inledningsvis också passa på att framföra behovet av att den nya Elmarknadslagen anpassas i sak till den genomgripande förändring av hela energisystemet som är i varande. Som exempel kan nämnas frågor rörande lagring, laddinfrastruktur och mikroproduktion samt förenklingar i vissa koncessionsfrågor t ex vid mindre förändringar av villkor eller om en nätstation/fördelningsstation behöver flyttas en begränsad sträcka, varvid även de koncessionspliktiga ledningarna naturligen måste flyttas. Även frågan om koncessionsbesluts exklusivitet gentemot miljöbalken bör återigen tas upp. Det finns också behov av att titta på frågan om att kommunala energiföretag får samma möjligheter som andra energiföretag att verka på en förändrad energimarknad. Vidare finns det behov av att se över så att det blir konkurrensneutralt mellan elhandlare och energitjänsteleverantörer i sådana frågor där det inte finns några sakliga skäl till skillnader. Det kan gälla skyldigheten att ta emot mikroproduktion eller möjligheten att sälja el på avtal som inte direkt grundar sig på mängden förbrukad el. Det kan också finnas behov av att se över om tariffsättningen av elnätsverksamhet bara ska grunda sig geografiskt på koncessionsområdet eller om ett förändrat energisystem med

mer intermittert produktion, större efterfrågeflexibilitet etc. gör att prissättningen bör få en annan struktur.

Nedan ett antal kommentarer som följer ordningen i förslaget till ny Elmarknadslag.

Bestämmelserna om nätkoncession

Ändrad giltighetstid för tidsbegränsad nätkoncession

Energiföretagen är positiva till att det införs en bestämmelse i 2 kap.

24 § elmarknadslagen om vad som ska ske när en ansökan om förlängning av en nätkoncession för linje avslås eller avvisas. Prövningsmyndigheten har genom den nya bestämmelsen möjlighet att besluta att koncessionen ska fortsätta att gälla under viss tid. Energiföretagen vänder sig dock emot att bestämmelsens ordalydelse indikerar att tiden för fortsatt giltighet ska bestämmas från dagen för beslut. Det kan förväntas att ett beslut om att avslå eller avvisa en förlängningsansökan inte så sällan kommer att överklagas och med tanke på handläggningstiderna hos domstolarna kommer det troligtvis inte vara ovanligt att det dröjer åtskillig tid innan frågan är slutligt avgjord. Det är inte ekonomiskt rationellt att påbörja arbetet med att ersätta en befintlig ledning innan avslags- eller avvisningsbeslutet har vunnit laga kraft. Energiföretagen föreslår därför att bestämmelsen ändras på så vis att det anges att tiden för en tillfällig förlängning får bestämmas till mer än fem år från tidpunkten då beslutit vunnit laga kraft endast om det finns särskilda skäl.

Energiföretagen utgår från att en ansökan om ändring av giltighetstiden kan ske även efter att Ei beslutat att avslå en tidigare ansökan men gett tillstånd till fortsatt drift under viss tid och nya omständigheter uppkommer under denna drifttid.

Laga kraft för koncessionsbeslut

Energiföretagen ställer sig mycket positiva till att det införs en kungörelsedelgivning för att få koncessionsbeslut att definitivt vinna laga kraft.

Energiföretagen anser dock att det finns ytterligare en situation då behov av kungörelse i post- och inrikes Tidningar kan bli aktuellt nämligen vid beslut om återställningsåtgärder enligt 2 kap 47 §. Detta eftersom även denna typ av beslut kan ha stor betydelse för en svårbedömd krets av sakägare som kan påverkas av beslutet.

Befogenhet att beordra balansansvariga

I avsnitt 15.2 anges att den funktionsansvariga myndigheten får beordra balansansvariga att öka eller minska produktionen eller förbrukningen av el. I motiveringen anges vidare att "En balansansvarig har alltså en viss möjlighet att förfoga även över elproduktion från anläggningar som någon annan äger. Energiföretagen vill påpeka att det inte är givet att en balansansvarig alltid har legal rätt eller ens möjlighet att styra driften av en anläggning (detta gäller både produktions- och förbrukningsanläggningar) varför en generell rätt för den funktionsansvariga myndigheten att beordra balansansvariga att öka eller minska produktionen eller förbrukningen av el är problematisk. Denna fråga bör därför utredas ytterligare innan en ändring genomförs. För det fall den funktionsansvariga myndigheten ändå ska ha en sådan rätt måste det klargöras att denna rätt endast omfattar sådana anläggningar där den balansansvarige har sådant inflytande över driften av anläggningen att den balansansvarige har möjlighet att genomföra den beordrade åtgärden.

Handel med el

Skyldigheten för elhandelsföretag att ta emot el från mikroproducenter.

Energiföretagen har ingen erinran mot skyldigheten i sig för elhandlare att motta el från mikroproducenter på skäliga villkor. Energiföretagen anser dock att det inte bör vara tvingande för mikroproducenten att erhålla ersättning. En mikroproducent som har annan verksamhet kan ligga nära omsättningsgränsen om 30 000 kr och ersättningen för den inmatade elen skulle då kunna medföra att gränsen passeras och mikroproducenten därmed blir momspliktig. Det bör därför vara frivilligt för mikroproducenten att erhålla ersättning för inmatad el.

Prövning av tvister

Syftet med lagändringen är att "stänga" möjligheten till prövning i allmän domstol. I promemorian står det att "för att en allmän domstol ska vara förhindrad att pröva en sådan fråga har ansetts krävas att det genom författningsbemyndigande anförtrots åt förvaltningsmyndigheten att allsidigt och slutgiltigt pröva frågan (prop. 1997/98:10 s. 51)". I ellagen står det att "tvister om koncessionshavarens skyldigheter enligt första stycket prövas av nätmyndigheten". I promemorian är förslaget på skrivning; "tvister om nätföretags skyldigheter [...] tas upp av nätmyndigheten". Om syftet är att förhindra en prövning om samma sak i allmän domstol ställer Energiföretagen sig undrande till om syftet verkligen uppnås genom den föreslagna skrivningen. Borde det inte även i lagstiftningen anges att prövningen förvaltningsrättsligt ska vara allsidigt och slutgiltigt?

Författningskommentarer

2 kap 11 §

Energiföretagen noterar att det i författningskommentaren till 2 kap. 11 § elmarknadslagen inte anges att *förnyelse av en befintlig nätkoncession för linje* är ett exempel på när det kan anses föreligga särskilda skäl för att meddela nätkoncession för linje med samma eller lägre spänning än den högsta angivna spänningen för de områden som ledningen berör. Det bör förtydligas i kommentaren att förnyelse av en befintlig ledning är att anse som ett särskilt skäl, eftersom flera nätkoncessioner för linje som meddelats enligt äldre lagstiftning kommer att behöva förnyas under kommande år. Ei har dessutom på senare år fattat flera beslut om höjd högsta tillåtna spänning för befintliga nätkoncessioner för område, trots att det finns regionnätsledningar i området med lika hög eller lägre spänning än den nya spänningsgränsen. Detta tydliggör behovet av att befintliga linjekoncessioner kan förnyas eftersom en höjning av spänningsgränsen för en områdeskoncession annars kan innebära att lokalnätsägaren konkurrerar ut regionnätsägaren i området.

12 kap 4 §

I kommentaren till 12 kap 4 § anges att leveransskyldig elhandlare ska ansvara för avräkning för den kvarstående delen av leveransen till elanvändaren. Därutöver anges att vid balansavräkningen ska den balansansvarige svara för den kvarstående delen. Det bör

tydliggöras att den balansansvarige alltid är ansvarig för avräkningen för hela volymen i uttagspunkten. Det bör heller inte vara möjligt att ha flera balansansvariga i samma uttagspunkt.

Det kan finnas behov av att några av de föreslagna bestämmelserna samordnas ur ikraftträdande synpunkt med den nya intäktsramsregleringsperioden 2020-2023.

Stockholm den 8 januari 2018

Pernilla Winnhed

Ronald Liljegren